

Donderdag

den 19 Maart,

FRANKFORT, den 15den Maart.

Uit Bucharest wordt den 20den Februarij het volgende gemeld: « De graaf *Langens* is in den avond van den 16den van Turno teruggekeerd. Den 18den werd, wegens de ineeniging dezer vesting, een *Ts Deum* gezongen. In den avond van denzelfden dag kwamen de Turken, die te Kalé en in de omstreken van Turno krijgsgevangen gemaakt zijn, alhier aan. Hun getal bedraagt 400; zij zullen naar Bessarabie vervoerd worden. In den morgen van den 19den, juist toen de bevelhebber *Smur*, die te Kalé krijgsgevangen gemaakt werd, zich bij den graaf *Langens* bevond en onder eenige andere omstandigheden, kwam er een boerier met de tijding aan, « dat de onder het geschat van Nicopoli liggende flottille door de Russen was verbrand geworden. » De Russen waren in sticht over den toegeroeren Donau gegaan en de schepen genadard. Toen men het van de Turkache zijde gevaar werd, was het reeds te laat; want de schepen stonden reeds in brand. Vergeefs begon nu eene kustbatterij op de Russen te vuren, zij werd stormenderhand veroverd, eer de bevestiging van Nicopoli haar te hulp kon komen. De Russen poogden zelfs te ontkomen daarvan weg te varen, doch onder het eerste brak reeds het te wreke ijs, het kanon viel in het water en zij moesten de overige laten slaan. Hoe voordeeler de vernieling dezer flottille voor de Russen is, des te schadelijker moet zij voor de Turken zijn en zal misschien den bekenden *Tschapan-Oglu* wel het hoofd kosten.

VENETIEN, den 14den Maart.

Het karneval van dit jaar is zeer levendig geweest. Na afloop daarvan en toen alles weder den gewonen gang ging, kwam op eenmaal de tijding, dat Venetie tot eene vrijhaven verklaard was. Lang had men gewenscht naar dezen grooten maatregel, om Venetiens onder luister te herstellen; men zweefde lang tusschen vrees en hoop, toen geheel onverwachts in den avond van den 27den Februarij een estafette de tijding bracht, dat Zijne Majesteit de Keizer den 20sten Februarij het besluit getoekend had, waarbij Venetie tot eene vrijhaven verheven, en Z. Keizer H. de aartsbischop *Onders-Koning* met de uitvoering belast werd. Met de snelheid des lichts verspreidde zich deze tijding in denzelfden avond onder alle standen en in alle wijken der stad. Ieder was opgetogen van vreugde, doorkruiste de straten, en gaf zich, in het voorgevoel van het aanstaande geluk, over aan de gemakelijkheid, waartoe het oogenblik aanleiding gaf.

LONDEN, den 14den Maart.

De heer *Peel* heeft Dingsdag avond de bill ter emancipatie van de Roomsch-Katholijken en die ter verhooging van het kiesrecht bij de Gemeenten ter tafel gebracht. De bepalingen van het eerste dezer ontwerpen van wet zijn genoegzaam bekend geworden uit het plan, dat die minister in de zitting van den 5den dezer aan het Huis heeft medegedeeld. Alleen vindt men er onder de hooge posten, die de katholijken niet bekleeden kunnen, nog genoemd dien van regent des Rijks gedurende afwezigheid des Konings en dien van lord groot-zegelbewaarder. Ook zijn daarbij meer uit een gezet de maatregelen om de orde der Jezuiten en andere geestelijke orden, in dit land thans bestaande, langzamerhand af te schaffen en eindelijk geheel te verbieden. Elke Jezuit of lid van eene andere geestelijke broederschap zal gehouden zijn, binnen den tijd van zes maanden na de dagteekening dezer wet, opgave te doen van zijn naam, ouderdom, geboorteplaats, de orden waartoe hij behoort, den naam en verblijfplaats van den naastbij zijnde overste van zijne orde en zijne gewone verblijfplaats, terwijl elke Jezuit of lid eener geestelijke orde, die na het in werking brengen dezer wet in het Koninkrijk komen zal, gestraft zal worden met eene levenslange verbanning. Deze wet zal gezamenlijk betrekking hebben op vereenigingen of gestichten van geestelijke zusters, door godsdienstige of kloostergeloften verbonden.

PARYS, den 14den Maart.

De kamer der pairs houdt zich tegentwoordig onledig met de beradslaging over een ontwerp van wet ter beteugeling van de tweegevechten. — De heer *Salverte* heeft gisteren bij het bestuur van de kamer der afgevaardigden een verzoekschrift overgelegd, ten einde de nationale garde van Parijs moge hersteld worden.

In de zitting van de kamer der afgevaardigden van heden, heeft eene levendige discussie plaats gehad over een adres der burgers van het arrondissement Rijsel, waarbij zij te kennen gaven, dat de heer *de Bully*, die als afgevaardigde van dat arrondissement is benoemd en toe-

gelaten, niet verkiesbaar was. Uit overgelegde bescheiden is dit ook gebleken. De Kamer heeft echter begrepen, dat, vernits de heer *de Bully* eenmaal, ingevolge haar besluit, als lid was toegelaten en zitting had genomen, zij hierop niet terug kon komen. Dan ten opzichte van eenige stukken, ter staving der verkiesbaarheid van den heer *de Bully* overgelegd, waarin veranderingen of eigendunkelijke bijvoegselen schijnen gemaakt te zijn, heeft zij het besluit genomen, om dezelve naar den minister van justitie te verzenden. De meerderheid voor het laatste besluit bestond uit de linker zijde. De geheele rechter zijde stemde er tegen. De heer *de Bully* heeft zijne zaak trachten te verdedigen, doch, voor tot de stemming werd overgegaan, de zaak verlaten.

BRUSSEL, den 15den Maart.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal is tegen morgen bijeen te open. Men denkt, dat, na het voordragen van het gewijzigd ontwerp van wet over de middelen ter bestrijding der staatsuitgaven, verslag omtrent onderzochte verzoekschriften zal gedaan worden.

— De heer *Clareau* heeft in de zaak der Maatschappij van Weldigheid te Brussel eene som van *zeventien honderd gulden* overgestuurd, zijnde de opbrengst van den verkoop zijner vertaling der *Overwintaring op Nova Zembla*, welke voorleden jaar ten behoeve der belouven van de Maatschappij is uitgegeven.

— Het bedrag van het nieuwe ontwerp der tienjarige begroting is *4,569,819* minder dan het eerste ontwerp. Onder de posten, die op het nieuwe ontwerp niet voorkomen, tellt men de volgende:

Staatsuitgaven *f* 25,608. Raad van State *f* 25,000. Rekenkamer *f* 25,000. Equipement en reiskosten voor de gewone buitenlandse reisdiensten *f* 23,000. Geschenken bij het sluiten van traktaat en andere plechtige gelegenheden *f* 15,000. Districts-Commissarissen *f* 139,245-50. Kosten van de geneeskundige dienst *f* 12,500. Kosten der gevangenis (verpleging) *f* 589,319-68. Onderwijs: kunsten en wetenschappen *f* 150,000. Rivier-, kanaal- en zeewerken (traktamenten) *f* 135,000. Premien tot ondersteuning van sommige takken van nationale nijverheid *f* 800,000. Departement van Oorlog: soldijen *f* 350,000. Depot (landmagt) *f* 398,962-32. Kweekschool *f* 50,000. Aanmaak van 7000 geweren, 's jaars *f* 105,000. Aanbouw, herstelling, uitrusting van schepen enz. *f* 100,000. Zee-traktamenten, soldijen en tafelgelden van drie wachtschepen *f* 117,654. Kleeding der equipagen *f* 27,474. Schafing van de drie wachtschepen *f* 107,200-52. Loodswezen *f* 157,626-50. Gratificaties *f* 50,000.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van den 16den Maart.

De vergadering wordt ten bij 1 ure geopend.

Wordt gelezen eene ontvangene koninklijke boodschap, ten geleide van eene nieuwe redactie van het ontwerp van wet, houdende verandering in den 20sten titel van het 2de boek van het burgerlijke wetboek. Deze boodschap, benevens het ontwerp, zullen worden gedrukt, rondgedeeld en verzonden aan de afdelingen van de maand October.

Een groot aantal ontvangene verzoekschriften, betrekking hebbende tot de vrijheid van het onderwijs, de vrijheid van drukpers, de onafhankelijkheid der regterlijke magt, de herstelling der jurij, de afschaffing van de belasting op het gemaal, alsmede op het geslagt, enz., worden verzonden naar de commissie tot de verzoekschriften. Is ook ontvangen een verzoekschrift van verscheidene leden der provinciale staten van Drenthe, welke de verwerping verzoeken van het voorstel van den heer *Barthelemy* c. s., betrekkelijk de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, ten minste van datgene wat hunne provincie betreft. (Men lacht.)

De commissie tot de verzoekschriften brengt onder anderen de navolgende rapporten uit.

1°. De heer *van Reenen* op een aantal van 101 verzoekschriften, betreffende de vrijheid van onderwijs, de vrijheid van drukpers, de herstelling der jurij, de onafhankelijkheid der regterlijke magt, de gansche en volkomene uitvoering van het concordaat, de ministeriele verantwoordelijkheid, het vrije gebruik der Fransche taal, de intrekking van de wet van 25 Februarij 1815 enz. Al deze verzoekschriften zullen bij de proceur in de zitting van den 17den worden nedergelegd, en zullen besproken worden, behoeven onder hetzelfde besluit, hetwelk de Kamer op de 16de zal nemen.

2°. De heer *Pescatore* op een groot aantal verzoekschriften, die in de

belasting op het gemaal en het geslagt, welke alle ter griffie zullen worden nedergelegd.

3°. De heer *Schoonsveld* op een verzoekschrift van branders te Schiedam, welke zich tegen de voorgestelde verhooging van de belasting op het binnenlandsch gedistilleerd verklaren. Hetzelve zal ter griffie worden nedergelegd.

4°. Dezelfde heer eindelijk nog op een groot aantal verzoekschriften van bierbrouwers uit verschillende oorden van het Rijk, tegen de verhooging van de belasting op het bier. — Op al dezelve wordt insgelijks besloten het nederleggen ter griffie.

De voorzitter zegt, dat in onderscheidene afdeelingen de vraag tot de herstelling der jurij geopperd is; dat hij deze vraag, benevens een aantal andere, heeft doen drukken; dat dezelve zullen worden rondgedeeld en dat hij alsdan nader zal bepalen op welken dag deze vragen in comité generaal zullen worden beslist. Hij verzoekt de leden ook om zich in de afdeelingen onledig te houden met het onderzoek van het voorstel van de heeren *Barthelemy c. s.*

De vergadering wordt onbepaald gescheiden.

GEND, den 17^{den} Maart.

De *Catholique* meldt, dat een request uit Nijmegen voor de vrijheid van het onderwijs en van de drukpers door 74 personen geteekend is. Tot de ondertekenaars behoren, zegt hij, de ridder *Reijntjes van Feerssen*, de baron van *Scherpenzeel Heusch*, *J. van der Heijden* en de gebroeders *Triebels*.

's GRAVENHAGE, den 15^{den} Maart.

De markies de *Trazegnies*, van wege ons gouvernement naar Rome gezonden; met de noodige stukken tot benoeming der nog te verkiezen bisschoppen, is aldaar den 26sten Februarij aangekomen. Men was aldaar van meening, dat, ofschoon het overlijden van den Paus aan die benoeming eenige vertraging had toegebracht, de zaak echter spoedig haar beslag zou krijgen.

— De heer *de Posson*, adjudant van Z. M., die onlangs de brieven van rouwbeklag der Koninklijke familie, bij gelegenheid van het overlijden van H. M. de Keizerin van Rusland, heeft overgebracht, is door Z. M. den Keizer van Rusland met eene met juweelen omzette ridderorde van *St. Anna* begiftigd.

Mengelwerk.

UITTREKSEL UIT DE ADVERSARIA VAN U.

Onafhankelijkheid van de orde der advocaten. Hebben in moeilijke en gevaarvolle tijden, zoo in ons vaderland als in het naburige Frankrijk, onderscheidene advocaten van die onafhankelijkheid meermalen uitstekende blijken gegeven; hebben zij dikwijls getoond niet terug te treden voor de veelvermogende wraak eens ministers, niet te sidderen voor het zwaard, waarmede het oproerig gemeen, alles wat edel en goed was, poogde te vernietigen; nog mag de orde der advocaten in ons vaderland, op een aantal welsprekende en verlichte verdedigers der aangerande onschuld bogen; het zoude niet moeilijk zijn, daarvan eene reeks van voorbeelden op te sommen, doch zulks behoort niet tot ons tegenwoordig oogmerk; wij willen alleen de oogden van het publiek, dat de *Gazette des Tribunaux* niet leest, vestigen op No. 52 van dit jaar, het verdient dat ieder zulks in handen neme, wij vinden aldaar een gedeelte van de pleitrede opgeteekend, die de heer en mr. *JAMINE*, advocaat te Maastricht, voor de correctionele regtbank aldaar, heeft uitgesproken, in de zaak van den heer *WEUSTENRAAD*, redacteur van den *Eclaircur*, beschuldigd van ZYN EXCELLENTIE DEN MINISTER VAN JUSTITIE te hebben GELASTERD. — Wij weten niet wat onze bewondering het meest verdient, de bekwaamheid, de welsprekendheid of de kordaatheid van dien achtingswaardigen verdediger. Wij wenschen de regtbank van Maastricht geluk, met het bezit van iemand, die hare balie zoodanig tot sierraad verstrekt; wij doen dit te meer, omdat het vonnis, hetwelk door dezelve op den 19^{den} Februarij jl. is geweest, en waarbij de heer *WEUSTENRAAD* wordt vrijgesproken, toont, hoezeer ook de regters besleffen, dat zij van de vonnissen, die zij wijzen, aan geene aardsche magt, maar alleen aan God en hun geweten rekenschap verschuldigd zijn.

Met bedruwen en v..... ontvangen wij het bericht, dat het publiek ministerie van dit vonnis heeft moeten appelleren. Wanneer zal men toch eene zoodanige kleingeroestigheid en vervolgzaam ademen wijze van handelen laten varen, wanneer leeren inzien, dat zij de zaden van tweedragt en haat meer en meer in ons schoone vaderland verspreidt? Wanneer? Als het wellicht te laat is!!

Monopolie van het onderwijs. Hoe ijvert gij toch zoo driftig tegen het staal, dat ons gouvernement, omtrent het toezigt over 't onderwijs volgt, zeide zeker afgetaardigde, tegen een zijner collega's, die altijd met vuur tegert het zoogenaamde monopolie uitvaart, « gij vecht te la *Dagwacht* tegen droombeelden, die gij uzelve schiept.»

« Wat! hernam dese, noemt gij te katholijk, en spreekt gij dat gewraakt

der letters voor; weet gij dan niet, dat de kerk leert, dat het onderwijs uitsluitend aan priesters toekomt?»

« Ik weet wel, » zeide de eerste, « dat onze priesters dit stellen, maar ik heb het hen nog nooit hooren bewijzen; ook reken ik dat onze kinderen, wierd dit ingevoerd, daarbij veel zouden verliezen; hoe zouden de Ignorantijnen in staat zijn, bekwame en vredelievende burgers voor den Staat te vormen, ik heb nog nooit eenig ergaren jongeling door hen zien vormen.» — Niet, « wel ik heb geen ander onderwijs dan dat van mijn moeders kapelaan genoten.» — Ik hoop toch niet collega, « dat gij dit als een tegenbewijs mijner stelling wilt aanvoeren? — Mijnheer! gij wordt insolent.... Vindt gij dat? — Ja mijnheer! ik vind het, dit is weder een uitvloeisel van uw kostelijk lager onderwijs, dat de draak steekt met alle ware godsdienstigheid en spot met die heilige mannen, die de steunpilaren der moederkerk zijn, maar ik laut mij niet afschrikken, ik schaar mij aan 't hoofd van de schreeuwens om verandering; het onderwijs moet vrij zijn, en dan komt het van zelve waar het behoort, in de handen der Ignorantijnen.»

Vaderlijke kastjdng. Op den 2^{den} Februarij 1829 (*Maria Liefmis*) speelden eenige kinderen in den klokketoren te *Habay-la-Neuve*, in het Luxemburgsche gelegen, en maakten daar eenig leyen voor den aanvang van de Vesper; men dreigde hen, dat men den kapelaan zou roepen, zij namen hierop de vlugt, en alles was rustig.

De heer *ARNOULD*, kapelaan aldaar, komt hierop in de kerk, en geeft, zonder een woord te spreken; aan twee jongelieden, reeds ouder dan 20 jaren, die niets kwaads deden, een paar duchtige oorvijgen.

De jongelieden schenen deze onverdiende en zonderlinge kastjdng zich te laten welgefallen, ten minsten zij bragten er geen klagen over in; doch de officier bij de regtbank te *Neuf-Chateau* dacht er anders over, en heeft bevorderd, dat de heer *ARNOULD* door de regtbank van dat arrondissement is gecondemneerd in eene boete van f 20, mitsgaders in de kosten; niettegenstaande de kapelaan tot zijne verdediging aanvoerde, dat de geestelijke zielenleider eener parochie met de vaderlijke magt is bekleed, en dat vaders het regt hebben hunne kinderen te bestraffen.

Welk een waarschuwend voorbeeld voor die verblinden, die het onderwijs in handen der priesters willen overbrengen. Nu reeds pogen, gelijk uit bovenstaand verhaal blijkt, sommigen hunner zich de vaderlijke magt aan te matigen, nu reeds onschuldigen de gevoelige proeven hunner gestrengheid te doen ondervinden. — Wat zoude er van Nederlandsche jeugd worden, indien opvoeding en onderwijs aan hen wierd toevertrouwd? Wij zouden de rijke vruchten van veeljarige zorgen zien verloren gaan, en domheid en vooroordeel daar weder haren thronus vestigen, waar de koesterende stralen eener gepaste verlichting voor hen schijnen.

Geschriften van den dag. Onder de brochures, die op deze dagen in het licht zijn verschenen, bekleedt eenen eersten rang zeker geschrift, bevattende 56 bladzijden in groot 8vo, gedrukt te *Arnhem* bij *C. A. THIEME*, en getiteld: *Wederlegging der verhandeling over de verantwoordelijkheid der ministers, volgens het Nederlandsch Staatsrecht.* De ongenoemde schrijver tbont daarin, een man te zijn, die met kennis van zaken schrijft, en met bedaardheid alles weegt en wikt, wat zoowel voor, als tegen de ministeriele verantwoordelijkheid is aan te voeren. — Wie, na het lezen van dit gudden boekske, dat in ieders handen verdient te zijn, nog blijft volhouden, dat onze ministers geene verantwoording schuldig zijn dan aan Z. M. den Koning, moet, of zelve minister zijn; of de gunst van hunne Excellentien najagen, of groote lust hebben om eenmaal een onverantwoordelijk staatsdienaar te worden.

Aan de Redactie.

Voorstel van den heer *BARTHELEMY* over de wijziging van de Wet van 18 April 1827.

De waarheid ligt in het midden, is een spreekwoord van veel toepassing. Immers hoe dikwerf wordt de handelende mensch niet te recht beschuldigd van nit het een in het ander niterate gevallen te zijn. Zoude het ook kunnen wezen, dat het bedoelde spreekwoord toepasselijk gemaakt kan worden met betrekking tot de wet van 1827 op de verantwoordelijkheid der regterlijke magt, en het voorstel van den heer *BARTHELEMY* c. s., in deze dagen in de vergadering der Staten-Generaal gedaan. Wij meenen, dat het niet ongepast is thans deze vraag op te werpen.

Een voorstel van eene bezuiniging van f 650,000 jaarlijks in 's rijks uitgaven verdient alle opmerking en belangstelling, al is het, dat er gewigtige bedenkingen tegen zijn, om heden eene wet in te trekken, die gisteren gemaakt is.

Met de beschouwing, nit dit oogpunt, van het voorstel van den heer *BARTHELEMY* zullen wij ons thans niet ophouden; wij zullen niet onderzoeken in hoeverre deze bedenkingen de aannemelijkheid van hetzelve in den weg staan; blotelijk willen wij ter toelichting der voorgestelde vraag iets bijdragen, de zaak beschouwd nit het oogpunt van het belang der justitie. Het is eene erkende waarheid, dat het algemeen voor een groot gebrek in de Fransche instellingen gehouden wordt, dat de vonnissen

ter eerste instantie geweest worden door slechts drie regters, en met reden. Hoe ligt toch is het mogelijk, dat twee menschen in hetzelfde dwaalbegrip vallen en hoeveel waarschijnlijkheid is er dus voor ongegronde vonnissen.

Hoe veel te meer; daar men doorgaans voor de geringe bezoldiging der regters van eersten aanleg geene uitstekend bekwaame menschen zal kunnen hebben? en hoezeer leidt dit tot vermeerdering van het getal der appellèn, iets hetgeen bijzonderlijk het geval moet zijn, wanneer dit middel nabij de hand is. Zoude het nieuwe plan niet veroorzaken, dat de eerste instantie eene bloote formaliteit wordt even als na de verschijning ter bevrediging? Het is verder eene door de ondervinding gestaafde waarheid, dat de dagelijksche dienst der zoogenaamde plaatsvervangers voor de justitie nadeelig is. Ieder die te dezen eenige ondervinding heeft, weet, dat deze lieden doorgaans met weerszin hunne functien waarnemen en dat zij dikwijls, ten minsten niet zelden, voor den dag komen met denkbeelden, geheel afwijkende van die, welke anders zijn aangenomen, als vroeger getoetst; wel eens met die gevolgen, dat zekere bestaande zekerheid weder onzaker wordt en dat bij dezelfde rechtbank in gelijksoortige zaken tin eens zoo, en dan weder anders gevonnisd wordt. Deze beide punten moeten, omzwaerzinzers, beschouwd worden als zeer gewichtige zaken, ten aanzien van de welke in het voorstel van den heer BARTHELEMY c. s. het hooge belang der justitie opgevoerd is aan het vleijend denkbeeld van zoo aanmerkelijke bezuiniging. Het denkbeeld, om de rechtbanken van eersten aanleg in de hoofplaatsen te herstellen, verdient zeker alle aanbeveling en wij beschouwen dit als zoo zeer erkend, dat er welgens tegenspraak op vallen zal. Minder gelukkig is in onze oogen de herstelling van het appel in correctionele zaken. Wanneer men toch de Jurij niet bedoelt, schijnt het ons niet consequent in correctionele zaken het appel toe te laten, terwijl zulks in criminele het geval niet is.

Maar de bezwaren, die men hier te ontwijken heeft en de gebreken van de nieuw voorgestelde wet kunnen mogelijk geholpen worden, wanneer men, het niterste verlatende, zich op den heiligen middenweg begeeft. Indien men besluitent kan de gewone rechtbanken van eersten aanleg uit vijf leden te doen bestaan en de hoven ook uit één lid meer dan het voorstel bepaalt, dan zoude de bezuiniging wel niet zoo groot, maar toch aanzienlijk blijven en men zoude het ware misschien het meest nabij zijn. Men zoude dan niet zoo dadelijk, reeds bij de ongesteldheid of afwezigheid van één lid, de hulp der plaatsvervangers behoeven in te roepen. De correctionele zaken, voor zoo verre zij niet bij het hof behooren, zouden, in het hoogste ressort, door vijf leden, en, in geval van verontdeeling, niet vier tegen éene stem kunnen worden gewezen, terwijl in het burgerlijke kon worden gevonnisd met vier regters, onder de bepaling, dat, wanneer drie regters niet eenstemmig zijn en twee tegen twee staan, de zaak op nieuw moet worden voorgedragen aan de volle rechtbank van vijf leden.

Men bekomt langs dezen weg altijd drie stemmen voor het vonnis in civiele zaken en vier in correctionele, en zoude hier mede de grootste onzekerheid niet zijn opgeheven? — Daar wij niet meer dan eene vraag wilden opwerpen, dat het gezegd is zoo verre genoeg zijn. Maar ook willen wij de vraag, of de waarheid niet in het midden ligt, doen ten aanzien van het voorstel met betrekking tot de provincie Drenthe. Deze, hoezeer min volkrijke provincie, heeft ten allen tijde hare geheele eigene en onafhankelijke rechtspraak gehad en is door de fransche overheersching even zeer haar provinciaal hof kwijt geworden als de andere provincien.

Zij heeft haaren boyen nu door de wet van 18 April 1827, als het ware, een verkregen recht, behalve dat zij haar de grondwet in het algemeen aanspraak heeft op zelfstandigheid en eigen huishouding, even als de andere provincien, en evenwel schijnt de heer BARTHELEMY c. s., voor die geheele provincie niet meer te bedoelen dan een rechtbankje van vier leden. Het plan strekt dus om Drenthe, waar het justitieel, bij zonne der baren nu te deelen en hare zelfstandigheid in dit opzigt te doen ophouden. Het is waar, haar de beginselen van het voorstel in de bedoelde provincie een hof en rechtbank van eersten aanleg beide daar te stellen; is misschien onuitvoerlijk en zoude niet bezuinigen.

Maar zoude er tusschen de beide uitersten van de wet van 1827 en het tegenwoordig voorstel niet eenen middenweg aanwezig zijn, door welke te bewandelen men aan de algemeene vorderingen van die van Drenthe kan toegeven, en zulks zonder schending van de voorgestelde beginselen? Kan men namelijk de grootste zwaarigheden hier niet ophieven, door Drenthe (en hierop zal zij naar den geest van art. 183 der grondwet ook wel aanspraak hebben) gene civiele en tevens criminele rechtbank te geven, even gelijk als zulks voor Amsterdam wordt voorgesteld, en voorts daar voor de appellèn twee of drie Drentsche leden te plaatsen in het hof van Groningen?

Deur het de redactie van de Arnhemsche Courant steeds met onpartijdigheid schijnt te doen te zijn om waarheid en licht, vertrouwt de inzender deze, dat de spoedige plaatsing van hetzelfde niet zal geweigerd worden.

A. B.

UITTREKSEL UIT EENE PETITIE AAN DE BEIDE KAMERS IN FRANKRYK, IN DATO 24 JANUARY 1828, TEN YERVOLGE DER BYDRAGEN VOOR DEN COURRIER DES PAYS BAS, IN DE ARNH. COURANT VAN DONDERDAG 26 FEBR. 1824, NO. 25.

« Volgens artikel 68 van het charter blijven de wetten, welke bij de grondwet niet worden afgeschaft, als rijkswetten in kracht, tot dat op eene wettige wijze van dezelve zal worden afgegaan.

« Tot deze wetten behooren vooreerst die van 13 en 14 December 1791; de andere van den 1sten Mei 1802. Zie hier derzelve inhoud:

Wet van den 13den en 14den December 1791.

« Er zal een algemeen onderwijs worden ingesteld en geregeld, hetwelk aan alle burgers gemeen zal zijn, gratis ten opzichte van die deelen van het onderwijs, welke voor alle menschen onmisbaar zijn en waarvan de inrigtingen trapsgewijze zullen worden verdeeld in eene betrekking, overeenkomstig de verdeling des rijks.»

Wet van den 1sten Mei, 1802, art. 1.

« Het onderwijs zal worden gegeven:

1°. In de lagere scholen, door de gemeenten opgerigt.

2°. In de secundaire scholen, door de gemeenten opgerigt, of door bijzondere onderwijzers begotten.

3°. In de Lyceën en bijzondere scholen, ten koste der publieke schatkist onderhouden.

« Zijn nu deze wetten, met betrekking tot het lager onderwijs, ten uitvoer gebracht? Hebben de hoofden van het openbaar bestuur, of die van het onderwijs, de noodige maatregelen genomen, om het land de weldaden van deze wetten te doen genieten? — Het is bedroevend om het te moeten zeggen: Sedert dat deze besluiten genomen zijn, heeft zich het bestuur evenmin bemoeid om dezelve in werking te brengen, als de onderhoorigen, om er de vruchten van te vragen, of de burgers om eenige klagten aan te heffen, over de strafwaardige vergetelheid, waaraan dezelve zijn overgegeven, en ondertusschen hing hiervan het lot van den staat af; het betrof niets minder dan de innerlijke rust, de zedelijkheid en den voorspoed van een geheel volk! En evenwel bleef men jaar op jaar onverschillig omtrent het toekomstig lot van een miljoen nieuwe menschen, die jaarlijks in Frankrijk geboren worden! Sedert dertig jaren is het Fransche volk bijna geheel vernieuwd, en in plaats van onderwezen en opgeleid te worden, is het grootste gedeelte van elk nieuw geslacht vergeten geworden door de regering, de openbare ambtenaren en gemeente-besturen, aan wien het volk zelf de instandhouding der wetten heeft toevertrouwd. Men heeft het lot van dezen overgelaten aan het toeval der gebeurtenissen, aan de gevolgen van staatkundige, natuurlijke en zedelijke oorzaken, die soms zeer ingewikkeld, dikwerf ten hoogste triedeelig zijn.

In dit verloop van tijd (N. B. van 1791 — 1828) heeft nauwelijks één van de dertig inwoners van Frankrijk de weldaad van onderwezen te worden genoten, even als of al de overigen van éene andere natuur, van eene andere gesteldheid en van alle zedelijke, godadienstige, huisselijke en maatschappelijke verplichtingen verstoken waren.»

(Na het wederleggen van eenige schijngronden, stelt de opsteller voor om de bovengenoemde wet van 1791 te hernieuwen en behoorlijk in werking te brengen.)

Wie die nu met ons het hart bloedt; op de gedachten, dat van 30 zielen slechts één onderwijs mogt genieten, en bedenkt, waardoor die weldaad in Frankrijk niet aan allen gemeen is; wie, die hierbij met dankbaarheid zich voorstelt, dat onder ons zoogenoemde monopolie, geen enkel kind, hoe arm ook, van het onderwijs behoeft verstoken te zijn; wie, die met ons gevoelt, waardoor men ons zoogenoemde monopolie zoo gaarne zou doen vervangen, gevoelt niet met ons, de gevolgen, welke de afschaffing der heilzame wetten op het onderwijs voor de jeugd, voor ons vaderland en voor de verlichting (akelig woord in de ooren der monopolie-schreeuwers!) hebben zouden? W.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 18den Maart 1669 werd de stad Catania, op het eiland Sicilie, door eene verschrikkelijke en plotselinge uitbarsting van den Etna, geheel verwoest.

Den 18den dito 1813 bezetteden de Russen de stad Hamburg.

Den 19den dito 1405 werd WILLEM VI. tot 27sten graaf van Holland gebuldigd.

Den 19den dito 1689 werd de oorlogs-verklaring aan Frankrijk geteekend, waarna in April het leger, onder den prins van Waldak, in Brandenburg, te veld trok tegen dat der Franschen, onder HUMIERES.

Den 19den dito 1795 stierf de beroemde hoogleraar J. A. ERENT.

Den 19den dito 1812 werd de constitutie in Spanje openlijk afgekondigd.

ARNHEM, den 18den Maart.

Het water is hoog in den Rijn aan de Paal:

Den 17 Maart: 1 2 Palm 5 Duim; gewassen 6 D., gevallen 6 D.

Den 18 dito: 1 2 3 Palm 3 Duim; gewassen 55 D., gevallen 6 D.

§ § § Het PLAATSELYK BESTUUR van DEIL zal den 26sten Maart 1829, des namiddags om 4 uren, ter gewoonlijker plaats Verpachten, de GEMEENTE WEILANDEN en STEGEN van Deil.

Deil, den 12den Maart 1829.

De Burgemeester,
G. KOLFF.

+++ Het PLAATSELYK BESTUUR van VOORST is voornemens, op Zaterdag den 28sten Maart 1829, des namiddags ten 3 ure, ten huize van W. J. VAN ENTER, te Twello, publiek en aan de minst-aannemende aan te besteden:

Het BOUWEN van TWEE geheel NIEUWE HUIZEN bij de nieuw aangelegde Begraafplaatsen in deze Gemeente, met al de daarbij benodigde MATERIALEN, alsmede een gedeelte RASTERWERK.

Waarvan het Bestek en de Teekening, acht dagen voor de Aanbesteding, ter Secretaris van Twello, ter lezing zullen liggen.

AANKOOP VAN REMONTE-PAARDEN.

De COMMISSIE tot den Aankoop van REMONTE-PAARDEN, voor de Kavallerie, brengt ter kennis van de Landlieden en Eigenaren van INLANDSCHE PAARDEN, dat zij, met overleg van Zijne Excellentie den Heere Gouverneur der Provincie Gelderland, hare werkzaamheden zal aanvangen en voortzetten, op de hieronder aangewezen plaatsen en dagen, als:

Te Zutphen, den 23sten, 24sten, 25sten en 26sten Maart 1829.

Te Dieren, den 27sten dito.

Te Horculo, den 30sten dito.

Te Doetinchem, den 1sten April.

Te Baak, den 3den dito.

Te Laren, den 6den dito.

Van den 7den April tot den 3den Mei in de Provincie Overijssel, waarvan in gemelde Provincie de noodige waarschuwing zal worden gedaan, en vervolgens:

Te Beusichem, den 4den, 5den en 6den Mei.

Te Zoelen, den 7den dito.

Te Geldermalsen, den 8sten dito.

Te Bommel, den 13den, 14den en 15den dito.

Te Tuit, den 16den dito.

De Eigenaren en Landlieden, welke Paarden bezitten, geschikt voor den dienst der Kurassiers, Dragonders en Huzaren, en gezegen zijnde om dezelve te verkoopen, tegen gereed geld, kunnen die Paarden op gemelde plaatsen en dagen aan de Commissie aanbieden.

Te Arnhem, den 16den Maart 1829.

Namens de Commissie,

De Agent van het Departement van Oorlog,

H. DE BASSOMPIERRE.

Voorzitter.

AFDEELING KURASSIERS No. 9. AANBESTEDING

VAN

REMONTE-PAARDEN.

De KOMMANDERENDE OFFICIER van de Afdeeling Kurassiers No. 9, zal, onder nadere approbatis van Zijne Koninklijke Hoopheid den Kommissaris-Generaal van Oorlog, op den vijf en twintigsten dezer maand Aanbesteden: de LEVERANCIE van EEN HONDERD EN VYFTIG REMONTE-PAARDEN, waarvan de aflevering zal geschieden te Haarlem in drie termijnen, en wel op den 11den en 25sten Mei en 10 Junij eerstkomende. — Zullende de voorwaarden ter lezing liggen aan het Bureau van den Kapitein-Kwartiermeester van bovengemelde Afdeeling, van 's morgens 9 tot 's namiddags 3 uren, te 's Gravenhage in het Logement het Bosscher Veerhuis bij den heer MEERTZ, en te Zutphen in het Logement den Hollandschen Tuin, bij den heer WEENINK.

Haarlem, den 13den Maart 1829.

De Kapitein-Kwartiermeester van

voorz. Afdeeling.

FR. ZENCKER.

§ § § De Notaris Mr. J. BUSGERS, zal den 26sten Maart en 9den April 1829, 's namiddags om 3 uren, ten huize van A. DUS, aan het Veer te Westervoort, publiek veilen te verkoopen:

Eene HOFSTEEDE, Weijerhofstede genaamd, bestaande in HUIS en SCHUUR, en nog een afzonderlijk HUISJE en een SCHUURTJE, met TUIJNEN en ongeveer 85 Nederlandsche roeden TABAKSLAND, gelegen te Westervoort aan den Ysseldijk.

§ § § Men is voornemens om op Zaterdag den 28sten Maart 1829, 's middags ten twaalf ure, aan het huis van de Weduwe NICOLAAS CREMER, op de Kliefsche Waard, onder Arnhem, ten overstaan van den Notaris Mr. G. VAN ECK, in het openbaar aan den minst-aannemende aan te besteden: Het LEGGEN en MAKEN eener ZOMERKADE, om de aldaar gelegene Weilanden, beginnende bij de Nieuwe Sluis aan den Westervoortschen Dijk, tot aan den Ouden Yssel, volgens voorwaarden en condities, waarvan het bestek ter lezing ligt ten huize van voornoemde Weduwe CREMER, terwijl Donderdag den 26sten en Vrijdag den 27sten Maart, te voren, van des morgens negen tot des namiddags ten vier ure, aan de zulks begerende, aanwijzing op de plaats zelve zal geschieden.

§ § § Op Maandag den 23sten Maart 1829 en volgende dagen, teikens te beginnen des morgens ten 9 ure, zal men op het Kasteel van Biljoen te Velp, ten overstaan van den aldaar residenten Notaris van ROSENTHAL, publiek erf-huis wijze verkoopen:

Eenen aanzienlijken en netten INBOEDEEL: bestaande in alderhande MAHONIE- en GLADHOUTEN MEUBELLEN, PENDULES, SPIEGELS, SCHILDERIEN, KRISTAL, GLAS, PORCELEIN-, VERLAKT-, SPA- en AARDEWERK, welgevulde BEDDEN, PAARDENHAREN MATRASSSEN, SMIRNASCHE en andere VLOERKLEEDEN en hetgeen verder ten dage voorschreven ter verkoop zal worden aangeboden.

De Goederen zullen den 19den en 20sten Maart te voren, van des voormiddags ten 10 ure tot des namiddags ten 3 ure, voor een ieder te zien zijn.

+++ Den vijftienden April achtien honderd negen en twintig zal te Lochem, in het Kwartier Zutphen, aanveelbaar geveild en op den twee en twintigsten April daaropvolgende, finaal verkocht worden, teken reize des morgens om elf uren, ten huize van de Weduwe OUDENAMPSEN aldaar:

Het bij uitstel aangevaan BUITENVERBLIJF, de naam genaamd, gelegen onmiddellijk voor eene der poorten van gemelde stad, bevattende een zeer logeabel WOONHUIS en daaraan staande SCHUUR, voorts eenen grooten TUIJN met allerbeste VRUCHTBOOMEN en eene daaraan grenzende ruime WEIDE, met eene vrolijke Wandeling daar langs. — Een en ander, vrij van overstroming, is groot drie Bunders, van alle zijden behalven eenen omweg, omgeven van de vischrijke rivier de Berbel, levert de schoonste Gezigten over Koorn- en Weidelanden, kanovers op de Eothenische bergen, en kan dadelijk na de gunning aanvaard worden. Informatie, mits met vrachtvrije brieven, bij Mr. E. F. F. SPYKER, Notaris te Lochem.

+++ Men is voornemens op nader te bepalen dag, in de maand

Mei of Junij, aan het Kromhout te Brummen, publiek te

verkoopen: een BUITENGOED, genaamd de Wildbaan, bestaande in een goed onderhouden HEERENHUIS, STALLING, KOETSHUIS, franje BOERDERY, TUIJN, BOOMGAARD, WAADELINGEN, BOOMEN, LANEN, AKKERMAALSHOUT, BOUW- en WEILANDEN, alles te zamen groot 29 à 30 Bunders en zeer aangenaam gelegen, waternrij, onder Brummen, aan den Straatweg tusschen Zutphen en Arnhem; zijnde dit Buitengoed inmiddels UITDEHANDTE KOOP, en informatien te verkrijgen bij den heer J. M. DE KRUYFF, Notaris te Brummen, en bij J. K. L. A. A. S. SEN, te Spankeren.

+++ De Kooplustigen worden hiermede verzocht, dat de definitive verkoop der aanzienlijke VERBODENDE RIJFulkaans-Oord, te Terborg, met alle de toebehoorende LANDERIEN, GEBOUWEN en GEEREEDSCHAPPEN, op Maandag den 30sten Maart 1829, plaats hebben zal.

§ § § Een Predikant, op het Platte Land van Gelderland, biedt zijne goede diensten aan, om eenen JONGELING van fatsoenlijken huize de voorbereidende Wetenschappen voor de Academische lessen te onderwijzen; hetzij voor de Lectuur of Godgeleerdheid. — Men vervoege zich, ter bekoming van nadere informatie, met vrachtvrije brieven, onder de letters V. E., ter Boek- en Courantdruckerij van C. A. THIEME, te Arnhem.

§ § § De Gebroeders AUGUST hebben de eer het ge-eerde publiek te berigten, dat zij thans zijn uitgepakt te Nymegen bij P. DE DOCTOR, en voornemens zijn legen de aanstaande Vrijmarkt alhier te komen, met een groot assortiment LAKENS, waaronder zijn van geheel nieuw uitgekomen Modekleuren, en ten dien einde zich ten vriendelijcksten aanbevelen.

N.B. Den Heeren Begunstigers wordt tevens berigt, dat zij hante Lakens niet aan de huizen, door rondloopers, laten uitveeten, maar dat men dezelve wel aan huis ter bezigtiging kan bekomen. (In de vorige Advertentie was hieromtrent een misverstand ingeslopen).

** Bij de Wok A. LOOSJES Pz., te Nymegen, zijn te koop verschenen en te bekomen de volgende goedkope uitgaven op de volgende wijze:

- I. A. Loosjes Pz., *Mijnste Eijndag*, 1. Dn. met vignet, 3de Druk. 6:—
 - II. A. Loosjes Pz., *Hillegonda Buisman*, 4. Dn. met vignet, 2de Druk. 6:—
 - III. A. Loosjes Pz., *Susanna Bronkhorst*, 6. Dn met-platen, 2de Druk. 9:—
 - IV. BELLAMY Gedichten, Nieuwe vermeerderde uitgave, met portraat. 7: 50
 - V. P. NEWLAND Nagelaten Gedichten, derde en vermeerderde uitgave; met vignet. 1: 50
- Alsmede de compres gedrukte uitgaven van:
- VI. A. Loosjes Pz., *Zedelijke verhalen met 8 platen* 2de Druk gr. 8vo. 3: 50
 - VII. A. Loosjes Pz., *De Man en Vrouw met 8 platen* 2de Druk gr. 8vo. 3: 50